

2024-04-16

KOMMUNREVISIONEN

Till: Kommunstyrelsen samt äldre- och omsorgsnämnden för yttrande

För kännedom till: skolnämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, bygg- och miljönämnden samt kommunfullmäktige

Grundläggande granskning av kommunstyrelsen och nämnder 2023

På uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer har PwC genomfört en grundläggande granskning av kommunstyrelse och nämnder. Syftet med granskningen är att granska och pröva om styrelsens och nämndernas verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och med tillräcklig intern kontroll. Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallag samt följsamhet i fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2023.

Granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2023. Granskningen fokuserar på verksamhetsplan, budget, mål, om styrelse/nämnd vidtagit tillräckliga åtgärder samt på måluppfyllelse avseende ekonomi respektive verksamhet.

Vid granskningen gjorda iakttagelser, bedömningar och rekommendationer redovisas i bilagd rapport, som härmed översänds för yttrande och åtgärder.

Revisorerna önskar svar på vilka åtgärder kommunstyrelsen samt äldre- och omsorgsnämnden avser vidta med anledning av de utvecklingsområden som påtalats i revisionsrapporten. Svar önskas senast den 31 augusti 2024. Revisorerna samt konsult finns tillgängliga för föredragning av rapporten om så önskas.

Fredrik Karlsson
Sammankallande

Petra Ribba
Sekreterare

Grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2023

Sala kommun

April 2024

Petra Ribba
Sofie Plomér Sundqvist

Innehållsförteckning

Sammanfattning med rekommendationer	03
Inledning	06
Kommunstyrelsen	08
Skolnämnden	13
Äldre- och omsorgsnämnden	18
Social- och arbetsmarknadsnämnden	23
Kultur och fritidsnämnden	28
Bygg- och miljönämnden	32
Bilaga: Sammanställning av revisionsfrågor för alla revisionsobjekt	36

Sammanfattning

Sammanfattande revisionell bedömning

Granskningsområde	Kommunstyrelsen	Skolnämnden	Äldre- och omsorgsnämnden	Social- och arbetsmarknadsnämnden	Kultur- och fritidsnämnden
Ändamålsenlighet	Gul	Gul	Gul	Grön	Grön
Ekonomiskt tillfredsställande	Röd	Röd	Röd	Röd	Grön
Intern kontroll	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Tillse att fokusområdena/aktiviteterna tillskrivs numeriska målvärden eller önskad riktning för att underlätta uppföljning.
- Säkerställ att bedömning lämnas avseende om fokusområdena/aktiviteterna/målen väntas att uppnås per helår.

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendation till äldre- och omsorgsnämnden:

- Säkerställ att bedömning lämnas avseende måluppfyllnad per helår.

Inledning

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfråga

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har kommunstyrelsens och nämndernas förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. a) Styrning, b) Kontroll och c) Åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin.

Delarna 1 a-c utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Område 1 c, 2 och 3 bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Med hänsyn tagen till kommunstyrelsens uppsiktsplikt kommer även måluppfyllnaden för kommunfullmäktiges övergripande mål och finansiella mål att beaktas i bedömningen av kommunstyrelsens förvaltning.

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2023.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2023. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor". Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: **grön (tillräckligt)**, **gult (delvis)** och **röd (otillräckligt)** alternativt **grå (ej tillämplig)**. Kommunen har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Kommunestyrelsen

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 4c, 5a</i>	Gul	Styrelsens förvaltning har delvis fullgjorts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 4d, 5b</i>	Röd	Styrelsens förvaltning har inte skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023. Resultat mot driftbudget: -31,8 mnkr. Kommunen som helhet redovisar ett negativt resultat om -7,1 mnkr.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d</i>	Grön	Den interna kontrollen hänförlig till styrelsens förvaltning har varit tillräcklig under år 2023. Ett par utvecklingsområden har dock noterats.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till styrelsen:

- Tillse att fokusområdena/aktiviteterna tillskrivs numeriska målvärden eller önskad riktning för att underlätta uppföljning.
- Säkerställ att bedömning lämnas avseende om fokusområdena/aktiviteterna/målen väntas att uppnås per helår.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har styrelsen antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Styrelsen fastställde 2023-01-11 § 4 verksamhetsplaner för styrelsens verksamheter inklusive budget. Verksamheterna som innefattas är kommundirektören, ekonomikontoret, räddningstjänsten, personalkontoret, samhällsbyggnadskontoret och tekniska kontoret.
2. Budget	a) Har styrelsen antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Se ovan.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för styrelsens verksamhet?	Grön	Till fullmäktiges utvecklingsmål har respektive verksamhet tagit fram fokusområden och aktiviteter i syfte att bidra till måluppfyllelse. Det finns även nämndspecifika utvecklingsmål/aktiviteter för verksamheten inom räddningstjänsten, ekonomikontoret och personalkontoret.
	b) Finns mål formulerade för styrelsens ekonomi?	Grön	Antagen budget att betrakta som ett mål för styrelsens ekonomi. Därtill finns det inom kommundirektörens och ekonomikontorets verksamhet framtagna fokusområden/aktiviteter avseende ekonomi.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Gul	Aktiviteterna är tidssatta och anges tillsammans med förväntad effekt. I verksamhetsplanerna beskrivs även hur uppföljning ska gå till. Aktiviteterna/ fokusområdena kan med fördel utvecklas med numeriska målvärden alternativt önskad riktning för att öka mätbarheten.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har styrelsen upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Direktiv för rapportering framgår av kommunens styrmodell, antagen av fullmäktige 2021-10-25 § 118. I modellen anges att kommunen har fem månadsuppföljningar som behandlas av kommunstyrelsens ledningsutskott och beslutas av kommunstyrelsen. Uppföljningsrapporterna ska innehålla kommentarer avseende ekonomi och verksamhet. Därtill ska delårsrapporter och årsredovisningar upprättas.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Gul	Månadsrapporterna innehåller utfall och prognos för nämndernas ekonomi samt kommentarer kring rådande utveckling. Delårsrapporterna redogör för arbetet som kommunstyrelsens verksamheter bedriver kopplat till fullmäktiges mål och ekonomi. Prognos av måluppfyllnad per helår saknas för majoriteten av verksamhetsmålen.
	c) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	Styrelsen beslutade 2023-02-08 § 16 om att skolnämnden vid tre tillfällen under 2023 ska rapportera till styrelsen om arbetet med att öka måluppfyllelse, höja kvalitet och förbättra resultaten. Kommunstyrelsens ledningsutskott beslutade även 2023-03-29 § 51, att uppdra till ekonomichefen att utreda äldreomsorgens kostnader i Sala kommun utifrån det som framkommit i arbetet med resursfördelningsmodell och långsiktig finansiell analys och återrapportera utfallet med områden och verksamheter som avviker till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen beslutade 2023-11-15 § 166 att överlämna utredningen till äldre- och omsorgsnämnden för hantering. Därtill pågår det ett arbete med målstyrning inom kommunstyrelsens verksamhet.
	d) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	Kommunstyrelsen beslutar 2023-05-10 § 71 i samband med månadsrapporten per mars att bland annat ekonomisk återhållsamhet ska gälla för samtliga kommunstyrelsens verksamheter samt att nämnderna uppmanas att vidta åtgärder för en ekonomi i balans med fokus på långsiktig hållbarhet. Styrelsen beslutar i samband med månadsrapporten per april, maj, september och oktober (2023-06-07 § 87, 2023-08-16 § 103, 2023-11-15 § 165 och 2023-12-06 § 185) att ge kommundirektören i uppdrag att i enlighet med tidigare beslut och inriktning fortsätta arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När styrelsen uppsatta mål för verksamheten?	Gul	Kommunstyrelsen redovisar följande måluppfyllnad per kontor. Ekonomikontoret uppfyller inte målet om en budget i balans eller målet om att minska antalet förfallna fakturor. Kommundirektören och tekniska kontoret beskriver arbetet med aktiviteterna men har inga tydliga mål att utvärdera. Personalkontoret uppnår målet om ökad friskvård men inte målet om sjukfrånvaro. Räddningstjänsten uppnår tre mål och ett mål delvis. Samhällsbyggnadskontoret bedömer fyra aktiviteter som uppfyllda och 6 aktiviteter som delvis uppfyllda. Utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt tas även hänsyn till kommunens samlade måluppfyllnad av fullmäktiges utvecklingsmål. I årsredovisningen bedöms två mål som delvis uppfyllda och ett mål som ej uppfyllt.
	b) När styrelsen uppsatta mål för ekonomin?	Röd	Kommunstyrelsen redovisar följande budgetavvikelse per kontor: Ekonomikontoret +1 mnkr Kommundirektör +0,9 mnkr Personalkontoret +0,7 mnkr Räddningstjänsten -2 mnkr till följd av oförutsedda utgifter i samband med höstens översvämningar Samhällsbyggnadskontoret +4,2 mnkr till följd av ett exploateringsöverskott inom plan- och utvecklingsenheten. Tekniska kontoret -38,3 mnkr till följd av ökade kostnader för samtliga verksamheter men särskilt för fastighet, samhällsfinansierade transporter och måltidsverksamheten. Underskottet beror även på rivningskostnader för Åkraskolan och skador efter översvämningarna. Kommunstyrelsen redovisar sammantaget ett underskott på -31,8 mnkr. Med hänsyn till kommunstyrelsens uppsiktsplikt beaktas även uppfyllnaden av kommunens finansiella mål. För 2023 års verksamhet bedöms bara ett mål som uppfyllt. Kommunen redovisar ett resultat om -7,1 mnkr per helår.

Skolnämnden

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 4c, 5a</i>	Gul	Nämndens förvaltning har delvis fullgjorts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 4d, 5b</i>	Röd	Nämndens förvaltning har inte skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023. Resultat mot driftbudget: -29,5 mnk
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d</i>	Grön	Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har varit tillräcklig under år 2023.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Nämnden antog 2023-02-21 § 26 verksamhetsplan 2023-2025 inklusive budget. I samband med beslut anges att en revidering av mål och uppdrag ska göras under verksamhetsåret 2023.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Se ovan.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Till fullmäktiges utvecklingsmål har nämnden tagit fram fokusområden och aktiviteter i syfte att bidra till måluppfyllelse. Det finns även fyra nämndspecifika utvecklingsmål/aktiviteter.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Antagen budget att betrakta som ett mål för nämndens ekonomi.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Gul	Målen/aktiviteterna kan med fördel tillskrivas numeriska målvärden för att underlätta uppföljning. Det finns framtagna metoder/ indikatorer för uppföljning.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Direktiv för rapportering framgår av kommunens styrmodell, antagen av fullmäktige 2021-10-25 § 118. I modellen anges att kommunen har fem månadsuppföljningar som behandlas av kommunstyrelsens ledningsutskott och beslutas av kommunstyrelsen. Uppföljningsrapporterna ska innehålla kommentarer avseende ekonomi och verksamhet. Därtill ska delårsrapporter och årsredovisningar upprättas.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor	Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	Grön	Månadsrapportering sker till nämnden per mars, april, maj, september och oktober. Rapporterna innehåller utfall för perioden och årsprognos. Nämnden får även information om verksamhetens utveckling via punkten "Information från skolkontoret". I delårsrapporten redovisas prognos per helår för nämndens mål och ekonomi. Arbetet med aktiviteterna kopplat till fullmäktiges mål beskrivs.
b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Gul	Som svar på Skolinspektionens granskning har nämnden 2023-02-21 § 29 uppdragit skolchefen att utreda skolnämndens resursfördelningsmodell, i syfte att elever med sämre förutsättningar även ska kunna nå utbildningens mål så långt som möjligt. I verksamhetsberättelsen anges att fler åtgärder behöver vidtas för att nå nämndmålen.
c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	I samband med beslutet om verksamhetsplan 2023 anges att tilldelade medel inte räckt för den uppräknig som skulle ha gjorts med anledning av förändrat elevantal, hyresjusteringar mm. Ytterligare åtgärder uppges därför krävas för att säkerställa ekonomi i balans. Nämnden beslutade 2023-05-16 § 56 bland annat om att ekonomisk återhållsamhet ska gälla för samtliga nämndens verksamheter, att skolchefen uppdras att utöka nämndens intäkter med 4 mnkr årligen, genomföra besparingar på nämndens centrala verksamheter med 1 mnkr 2023 och 3 mnkr 2024 samt utreda och ta fram en plan för att långsiktigt höja kvaliteten och effektiviteten i arbetet med särskilt stöd. Skolchefen uppdras även se över vilka förskole- och fritidshemsverksamheten som kan hållas stängda under semestertider samt övriga tider då belastningen är låg samt att löpande analysera, identifiera och genomföra åtgärder som bidrar till en ekonomi i balans med fokus på långsiktig hållbarhet, samtidigt som de möjliggör fortsatt kvalitetsarbete och löpande redovisa till nämnden tillsammans med konsekvensbeskrivningar av påverkan på kvalitet.
d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Gul	Nämnden uppfyller delvis samtliga nämndmål i verksamhetsberättelsen.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Röd	Nämnden redovisar per helår ett resultat motsvarande en negativ budgetavvikelse om -29,5 mnkr. Nämnd och styrelseverksamheten gör ett smärre underskott, -0,2 mnkr, framförallt på grund av att utbildningen för ny nämnd inte var budgeterad. Inom Central förvaltning ligger hela kontorets semesterlöneskuld vilken uppgick till -1,8 mnkr. Förskolans underskott, -6,9 mnkr, beror på underbudgeterade interkommunala kostnader. Anpassade skolformer, både gymnasiet och grundskolan, visar ett överskott på +1,1 mnkr. Gymnasiet har haft några fler elever från andra kommuner än budgeterat och grundskolan har arbetat med effektiviseringar. Grundskolan har ett betydande underskott, -25,4 mnkr, beroende på att man inte har kunnat göra effektiviseringar till följd av den strukturella organisationen. En del kan även förklaras med att man haft orealistiska budgetar för verksamhetskostnader. Gymnasieskolans underskott, -1,9 mnkr, kan förklaras med att flera elever från Sala kommun har valt att studera på annan ort än vad man hade budgeterat för.

Äldre- och omsorgsnämnden

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 4c, 5a</i>	Gul	Nämndens förvaltning har delvis fullgjorts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 4d, 5b</i>	Röd	Nämndens förvaltning har inte skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023. Resultat mot driftbudget: -38,6 mnkr.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d</i>	Grön	Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har varit tillräcklig under år 2023. Ett par utvecklingsområden har däremot noterats.

Rekommendation

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendation till nämnden:

- Säkerställ att bedömning lämnas avseende måluppfyllnad per helår.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Nämnden antog 2023-02-16 § 19 verksamhetsplan 2023-2025 inklusive budget.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Se ovan.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Till fullmäktiges utvecklingsmål har nämnden tagit fram fokusområden och aktiviteter i syfte att bidra till måluppfyllelse. Det finns även två nämndspecifika utvecklingsmål/aktiviteter.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Antagen budget att betrakta som ett mål för nämndens ekonomi.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Det finns framtagna metoder/ indikatorer för uppföljning med önskad riktning.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Direktiv för rapportering framgår av kommunens styrmodell, antagen av fullmäktige 2021-10-25 § 118. I modellen anges att kommunen har fem månadsuppföljningar som behandlas av kommunstyrelsens ledningsutskott och beslutas av kommunstyrelsen. Uppföljningsrapporterna ska innehålla kommentarer avseende ekonomi och verksamhet. Därtill ska delårsrapporter och årsredovisningar upprättas.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Gul	Nämnden tar löpande del av månadsuppföljningar och ekonomirapporter som redovisar utfall för perioden och årsprognos. Kommentarer lämnas kring arbetet med aktiviteter/nämndmål. Prognostiserad måluppfyllelse för nämndmålen kan med fördel framgå tydligare.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	I syfte att minska sjuktagen ger nämnden socialchefen i uppdrag 2023-06-15 § 84 att utreda möjligheten att sänka arbetstiden för fast anställda medarbetare på Björkgården från 37 till 36 arbetstimmar i veckan. Planen föredrogs och godkändes av nämnden 2023-11-16 § 141. I delårsrapporten bedöms ett mål att uppnås per helår och ett mål bedöms som svårt att nå.
	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	I samband med beslut om ekonomirapporten per mars 2023-04-20 § 48 uppdrar nämnden socialchef att noggsamt följa arbetet med genomlysningen av äldreomsorgens kostnader och rapportera en delrapport med förslag på eventuella åtgärder samt att uppdrar socialchef att se över möjligheten att öka intäkterna för nämndens verksamhetsområde. Socialchefen får även i uppdrag att till nämndens sammanträde i maj redovisa en plan för minskning av sjuktagen, samt att en konsekvensanalys presenteras med förslag på vilka åtgärder som krävs för att få en budget i balans. Socialchefen återkopplar till nämnden 2023-06-15 varvid nämnden beslutar om att hemställa till kommunstyrelsen om att fastställa att taxor och avgifter ändras enligt förslaget och att dessa indexuppräknas årligen. I samband med beslut om ekonomirapporten per oktober 2023-11-16 § 137 uppdrar nämnden socialchefen att i enlighet med tidigare beslut och inriktning fortsätta arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering. Nämnden ger även socialchefen uppdrag kopplat till utredningen om äldreomsorgens kostnader 2023-12-14 § 154.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Grå	I verksamhetsberättelsen redovisar nämnden hur arbetet har bedrivits under året med fokusområden och indikatorer. Det saknas en tydlig bedömning av måluppfyllnad för nämndmålen varvid frågan inte går att besvara.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Röd	Nämnden redovisar ett resultat per helår motsvarande en budgetavvikelse om -38,6 mnkr. Totalt uppgick vikariekostnaderna för 2023 till 46 mkr inklusive OB men exklusive PO. Parallellt var kostnader för fastanställd personal lägre än budget, vilket gör att avvikelsen för personalkostnader är helt kopplat till en hög användning av timvikarier. Avvikelsen för köp av huvudverksamhet avser en köpt vårdplats inom FO-området. Övriga kostnader utgörs av inhyrd personal (sjuksköterskor) p.g.a. ett mycket svårt rekryteringsläge under årets första nio månader. Interna kostnader har ökat, måltider inom SÄBO och korttidsboende, utökade platser på korttidsboendet samt fordonshyror p g a ökade volymer inom hemtjänsten samt dyrare bilar under senare del av året.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 4c, 5a</i>	Grön	Nämndens förvaltning har fullgjorts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 4d, 5b</i>	Röd	Nämndens förvaltning har inte skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023. Resultat mot driftbudget: -32,8 mnk.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d</i>	Grön	Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har varit tillräcklig under år 2023.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Nämnden antog 2023-02-16 § 22 verksamhetsplan för 2023-2025 inklusive budget.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Se ovan.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Till fullmäktiges utvecklingsmål har nämnden tagit fram fokusområden och aktiviteter i syfte att bidra till måluppfyllelse. Det finns även två nämndspecifika utvecklingsmål/aktiviteter.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Antagen budget är att betrakta som mål för nämndens ekonomi.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Det finns framtagna metoder/ indikatorer för uppföljning med önskad riktning.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Direktiv för rapportering framgår av kommunens styrmodell, antagen av fullmäktige 2021-10-25 § 118. I modellen anges att kommunen har fem månadsuppföljningar som behandlas av kommunstyrelsens ledningsutskott och beslutas av kommunstyrelsen. Uppföljningsrapporterna ska innehålla kommentarer avseende ekonomi och verksamhet. Därtill ska delårsrapporter och årsredovisningar upprättas.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Grön	Nämnden tar löpande del av månadsuppföljningar och ekonomirapporter som redovisar utfall för perioden och årsprognos. Delårsrapporten innehåller årsprognos för såväl ekonomin som nämndmål och aktiviteter.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor	Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	Grön	I delårsrapporten prognostiseras målen att uppnås per helår och aktiviteterna fortskrider enligt plan.
	Gul	Nämnden uppdrar till socialchefen att ta fram förslag på åtgärder för budget i balans. Förslaget ska redovisas på nämndens sammanträde i juni. Prognosen för helår visade i mars ett negativt resultat om 10.3 mnkr. Vård- och omsorgskontoret har genomlyst verksamheter inom social- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde, besparingsförslagen och ökade intäkter redovisas till nämnden för beslut varvid beslut fattas 2023-06-15 § 84 om föreslagna besparingar och intäktsökning. I samband med beslut om delårsrapporten 2023 uppdras socialchefen 2023-09-21 § 113 att göra en omvärldsbevakning i andra kommuner och Västerås stad för att se möjligheter att kostnadseffektivisera placeringar för vuxna samt att ge socialchef i uppdrag att göra en omvärldsbevakning i andra kommuner för att kostnadseffektivisera placeringar för barn och unga. Samt utarbeta en strategi för att i första hand välja hemmaplansplaceringar samt se över möjlighet för att eventuellt påbörja egen verksamhet, i syfte att komma inom ram för myndighetsutövning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Grön	Nämnden uppfyller ett mål och bedömer att det andra målet kopplat till att minska sjukfrånvaron inte går att mäta under år 2023 då Vård- och omsorgskontoret bestod av två nämnder 2022. Majoriteten av aktiviteterna bedöms ha gett önskad effekt.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Röd	Nämnden redovisar ett resultat per helår motsvarande en budgetavvikelse om -32,8 mnkr. Underskottet återfinns till stora delar inom Individ och Familjeomsorgens verksamhet. Framför allt är det placeringskostnader för Barn och Ungdom, med en avvikelse på -11,6 mnkr, samt Vuxen, med en avvikelse på -8,8 mnkr, som utmärker sig. Biståndsenheten har en avvikelse på -4,9 mnkr vilket beror på att verksamheten har behövt ta in tillfälligt inhyrd personal för att täcka upp för vakanta tjänster samt att kostnaderna för extern personlig assistans blev högre än budgeterat. Inom IFO:s övergripande ansvar ligger Medicinskt färdigbehandlade och kostnaderna för dessa var 1,9 mnkr högre än budgeterat. Kostnaderna för försörjningsstöd har en avvikelse på -2,3 mnkr och det beror på att beloppen som klienterna får har ökat till följd av kostnadsökningar med anledning av inflation. Arbetsmarknadsenheten uppvisar ett underskott på -3,4 mnkr vilket beror på att intäkterna blev lägre än budgeterat.

Kultur- och fritidsnämnden

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 4c, 5a</i>	Grön	Nämndens förvaltning har fullgjorts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 4d, 5b</i>	Grön	Nämndens förvaltning har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023. Resultat mot driftbudget: 0 mnkr.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d</i>	Grön	Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har varit tillräcklig under år 2023.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Nämnden antog 2023-02-09 § 17 verksamhetsplan för 2023-2025 inklusive budget.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Se ovan. Nämnden antog även 2023-02-09 § 19 arbetsbudget för 2023.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Till fullmäktiges utvecklingsmål har nämnden tagit fram fokusområden och aktiviteter i syfte att bidra till måluppfyllelse. Det finns även två nämndspecifika utvecklingsmål/aktiviteter.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Antagen budget att betrakta som ett mål för nämndens ekonomi.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Gul	Det finns framtagna metoder/ indikatorer för uppföljning. Indikatorerna kan med fördel tillskrivas numeriska värden för att möjliggöra för en tydligare uppföljning.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Direktiv för rapportering framgår av kommunens styrmodell, antagen av fullmäktige 2021-10-25 § 118. I modellen anges att kommunen har fem månadsuppföljningar som behandlas av kommunstyrelsens ledningsutskott och beslutas av kommunstyrelsen. Uppföljningsrapporterna ska innehålla kommentarer avseende ekonomi och verksamhet. Därtill ska delårsrapporter och årsredovisningar upprättas.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Grön	Nämnden tar löpande del av månadsrapporter som redovisar utfall och årsprognos för ekonomin. I delårsrapporten redovisas årsprognos för såväl ekonomin som nämndmål.

Granskningsiakttagelser

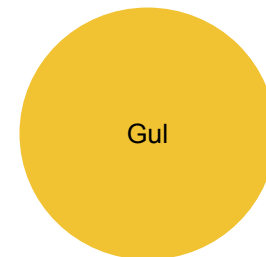
Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Grön	I delårsrapporten väntas nämndmålen att uppnås per helår. Något tydligt behov av åtgärder föreligger inte.
	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	I månadsrapporterna och i delårsrapporten prognostiseras nämnden att nå ett resultat i linje med budget per helår. Inget tydligt behov av åtgärder föreligger.
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Grön	Nämnden uppfyller samtliga nämndmål i verksamhetsberättelsen.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Grön	Nämnden redovisar ett resultat per helår som är i linje med budget.

Bygg- och miljönämnden

Granskningsiakttagelser

Bedömning

Utifrån genomförd dokument- och protokollgranskning bedömer vi att bygg- och miljönämnden delvis har fullgjort sitt uppdrag under år 2023. Nämnden har aktivt arbetat med styrning över sitt uppdrag samt löpande fått information från verksamheten. I samhällsbyggnadskontorets verksamhetsplan och verksamhetsberättelse framgår referens till bygg- och miljönämndens arbete samt budget och budgetavvikelse. Samhällsbyggnadskontorets månadsrapporter och delårsrapport saknar däremot tydlig referens till nämndens ekonomi. Vid boksklut redovisar en negativ budgetavvikelse om -0,2 mnkr (26 % avvikelse mot budget).

Granskningsiakttagelser

Uppdrag enligt reglemente

Enligt *Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun* ansvarar bygg- och miljönämnden för kommunens uppgifter och myndighetsutövning inom områdena byggnadsväsendet, miljö- och hälsoskyddsområdet inklusive livsmedelshantering samt alkohol och tobak, samt övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom byggnadsväsendet samt miljö- och hälsoskyddsområdet.

Nämnden har mer specifikt till uppgift att svara för följande:

- kommunens myndighetsutövande uppgifter inom byggnadsväsendet enligt *plan och bygglagen* (2010:900), *plan- och byggförordningen* (2011:338) och *lag om färdigställandeskydd* (2014:227).
- de befogenheter och skyldigheter inom byggnadsväsendet som ankommer på kommunen enligt *anläggningslag* (1973:1149), *anläggningskungörelse* (1973:1165), *lag om energideklaration för byggnader* (2006:985), *fastighetsbildningslag* (1970:988) och *fastighetsbildningskungörelsen* (1971:762) och *kulturmiljölagen* (1988:950).
- kommunens myndighetsutövande uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet som regleras i *miljöbalken* (1998:808), *strålskyddslagen* (2018:396), *lag om tobak och liknande produkter* (2018:2088), *alkohollagen* (2010:1622), *lag om handel med vissa receptfria läkemedel* (2009:730) samt följdförfattningar till nämnda lagar, detta inklusive myndighetsutövning utifrån reglering i *miljöbalken* och dess förordningar också avseende avfallshantering samt att bedriva den tillsyn som åligger kommunen enligt *lag {2022:1257} om tobaksfria nikotinprodukter*.
- kommunens myndighetsutövande uppgifter inom uppgifter inom livsmedelsområdet samt de övriga uppgifter som ska bedrivas inom offentlig livsmedelskontroll enligt Europaparlamentets och Rådets förordningar (EG), *livsmedelslagen* (2006:804) och *smittskyddslagen* (2004:168) samt följdförfattningar till nämnda lagar.
- kommunens myndighetsutövande uppgifter inom handläggning och utbetalning av bostadsanpassningsbidrag enligt *lag om bostadsanpassningsbidrag* (2018:222).

Verksamhetsplan och budget

Enligt uppgift ingår nämndens verksamhetsplan och budget i samhällsbyggnadskontorets verksamhetsplan och budget varvid nämnden inte har något eget budgetansvar utan dess budgetansvar ligger under kommunstyrelsen. I årsredovisningen anges att det dagliga arbetet kopplat till nämndens ansvar utförs av samhällsbyggnadskontoret. Budgeten uppgår år 2023 till 0,9 mnkr.

Granskningsiakttagelser

Uppföljning och rapportering

Av reglementet framgår att nämnden kontinuerligt ska följa upp sin verksamhet och vid behov rapportera till fullmäktige och/eller kommunstyrelsen hur nämndens verksamheter och ekonomi utvecklas. Kommungemensamma direktiv för rapportering finns i kommunens styrmodell, antagen av fullmäktige 2021-10-25 § 118. I modellen anges att kommunen har fem månadsuppföljningar som behandlas av kommunstyrelsens ledningsutskott och beslutas av kommunstyrelsen.

Uppföljningsrapporterna ska innehålla kommentarer avseende ekonomi och verksamhet. Därtill ska delårsrapporter och årsredovisningar upprättas. Enligt uppgift utgör nämnden del av rapporteringen för samhällsbyggnadskontoret vad gäller månadsuppföljningar, delårsrapport och verksamhetsberättelse.

Av samhällsbyggnadskontorets rapportering under året framgår följande avseende bygg- och miljönämndens arbete:

- I samhällsbyggnadskontorets delårsrapport och i månadsuppföljningar saknas prognos avseende nämndens ekonomi.
- I samhällsbyggnadskontorets verksamhetsberättelse redovisas en negativ budgetavvikelse om -0,2 mnkr.
- Bygg- och miljönämnden har under året fastställt behovsutredningen för miljöbalken. Det inbegriper fyra tillsynsområden; miljöskydd; hälsoskydd; naturvård; och små avlopp.

I protokoll framkommer bland annat följande avseende nämndens styrning över sitt uppdrag samt uppföljning av verksamheten:

- Information från verksamheten avseende bland annat ekonomi, indikatorer per sista december 2022, NKI och länsstyrelsens utlåtande avseende uppföljningen av miljöbalkstillsynen
- Beslut kring föreläggande med vite gällande lagring av avfall
- Beslut om att fastställa tillsynsplaner
- Beslut om bygglovstaxa
- Beslut om uppräknig av avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, för kontroll enligt livsmedelslagen med flera, för tillsyn enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, för avgifter enligt lag om tobak och liknande produkter samt för avgifter för tillsyn enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter
- Beslut om att avge yttrande gällande detaljplan
- Beslut kring förhandsbesked av tillbyggnad, nybyggnation samt komplementbyggnad med stöd av Plan- och bygglagen
- Beslut kring bygglov för nybyggnation och tillbyggnad med stöd av Plan- och bygglagen
- Beslut om bygglov för installation av solcellsanläggning med stöd av Plan- och bygglagen
- Beslut om sanktionsavgift med stöd av Livsmedelslagen
- Beslut om bostadsanpassningsbidrag med stöd av Lagen om bostadsanpassningsbidrag
- Beslut om taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen
- Beslut om revidering av taxa för enligt livsmedelslagen, lag om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen om kontroll av ekologisk produktion

Bilaga: Sammanställning av
revisionsfrågor för alla
revisionsobjekt

Sammanställning revisionsfrågor, bastjänst

Revisionsfråga	Kommunstyrelsen	Skolnämnden	Äldre- och omsorgsnämnden	Social- och arbetsmarknadsnämnden	Kultur- och fritidsnämnden
1. Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
2. Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
3. Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
4. Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
5. Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Gul	Gul	Grön	Grön	Gul
6. Har nämnden upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
7. Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Gul	Grön	Gul	Grön	Grön

Sammanställning revisionsfrågor, bastjänst

Revisionsfråga	Kommunstyrelsen	Skolnämnden	Äldre- och omsorgsnämnden	Social- och arbetsmarknadsnämnden	Kultur- och fritidsnämnden
8. Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	Gul	Gul	Grön	Grön
9. Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	Gul	Gul	Gul	Grön
10. När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Gul	Gul	Grå	Grön	Grön
11. När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Röd	Röd	Röd	Röd	Grön

2024-04-16

Petra Ribba

Uppdragsledare

Sofie Plomér Sundqvist

Projektledare

pwc.se

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sala kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2023-09-11. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.